

Izdajalci domovine

Zgodovina je imena nekaterih mož ovenčala z večno slavo, imena nekaterih drugih pa je zabeležila v večno sramoto. Med temi stoje v prvi vrsti izdajalci domovine. Eden najbolj znanih, ki je moral dati svoje ime za poimenovalje drugih, je bil Grk Efiat. Nevreden sin svoje domovine jo je iz koristoljubja izdal njenim sovražnikom v času, ko je bila njena svoboda najbolj ogrožena. Iz Azije so bile prihumele leta 480. pred Kristusom tolpe nasilnega osvajalca perzijskega kralja Kserksa. Ta azijski diktator je bil na stališču, da mali narodi nimajo pravice do lastne državnosti in svobode, marveč morajo biti kot sužnji vključeni v Veliko Perzijo. Izvršujoč svojo osvajaško težnjo, je trčil na mal narod, ki je bil takrat najbolj svobodoljuben. To so bili Grki. Izmed njih so se postavili na branik grške svobode zlasti Atenci in Špartanci.

Špartanski kralj Leonida je dobil nalogo, da zabrani Kserksovi armadi prehod iz Severne v Srednjo Grčijo. V to svrhu je zasedel znano sotesko Termopile. Maloštevila je bila četa, ki mu je bila na razpolago: izpčetka 7000 mož, proti koncu ne dosti nad 1400. Najprej je kralj Kserks hotel Leonido pridobiti z obljubami. Dal mu je po svojem glasniku sporočiti: »Pristopi k meni! Napišim te za svojega namestnika v Grčiji.« Torej prav ista metoda, kakor je v rabi tudi danes. Leonida pa je ponosno odgovoril: »Špartanci niso vajeni, da bi si z izdajo kupili čast.« Sledil je napad na napadom Kserksovih vojakov. Leonida je s svojimi junaki vse odbil. V tem hipu pa je stopil v akcijo mož, ki je svoje ime tudi ovekovečil poleg Leonide. Bil je to izdajalec Efiat. Peljal je po tajnih, njemu znanih potih, izbrane per-

zijske vojake Leonidovi četi v hrbet. Od dveh strani napadeni Špartanci niso obupali, marveč se levje branili. Leonida je padel. Kralj Kserks se svoje zmage ni mogel veseliti: padla sta mu dva sina. Kmalu po zavzetju atenskega mesta je bilo njegovo brodovje v pomorski bitki pri otoku Salamis od Grkov razbito. Kserks je poražen in osramočen zbežal iz Evrope. Mali evropski narodi so zopet hodili pod svobodnim soncem.

Efiatle so imeli ne samo Grki, marveč tudi drugi narodi. Kakor ne more umreti večni jud Ahasver, tako tudi Efiat nikdar ne umre. V sedanji vojni v Evropi je zopet vzniknil v različnih osehah. V tem oziru je zadela usoda Kusinena, finskega komunističnega voditelja, ki je ob napadu ruskih sovjetov na Finsko padel svojemu narodu v hrbet ter sestavil neko komunistično vladno, katero je ves finski narod odklonil s prezirom in gnusom.

Ko govorimo o sodobnih izdajalcih, moramo pokazati na njihovo, sedaj več ali manj med vsemi narodi nahajajoče se kotišče in gnezdišče: na komunistično stranko. Komunistu ni domovina lasten narod in rodna zemlja, marveč kominterna (komunistična internacionalna, mednarodna zveza). Najvišji in zadnji cilj, ki za njim stremi komunist, ni svoboda in prospeh lastnega naroda, marveč zmaga mednarodnega komunizma. Duhovnih in moralnih vrednot komunist ne pozna. Bog, vera, poštenost, narod, domovina: to so pojmi, ki se jim komunist cinično smeji in za katere kaže le toliko zanimanja, da jih tepta v blato. Francija je s svojimi komunisti, ki so se v okviru ljudske fronte vzgojili in zredili kot gač na ljudskih prsih, imela prav žalostne skušnje. Morala je proti njim začeti

borbo kot proti ljudski kugi, katere še do zdaj niso mogli iztrebiti. Prav bridke skušnje so doživele s svojimi komunisti tudi Belgija, Nizozemska, Finska in skandinavske države.

Naj bi Jugoslaviji bile takšne skušnje prihranjene! V to svrhu moramo biti oprezní in odločni v borbi zoper to nevarno mednarodno kugo, ki zastruplja narodne vrste ter vzgaja zlasti med mladino rdeče janičarje. Turški janičarji so se zavzemali in žrtvovali za zmago muslimanskega polmeseca, rdeči janičarji pa stremijo in se borijo za zmago sovjetske zvezde. Ne slovenska ne jugoslovanska trobojnica nima zanje nobene vrednosti, njim je svetinja rdeče komunistično bandero, srp in kladivo. Ljubljanska katoliška visokošolska mladina je v ostri borbi zoper komunizem na slovenskih in jugoslovanskih tleh. Ta borba je upravičena in potrebna za vse ljudske sloje. Le takšno ljudstvo, ki odločno odklanja izdajalsko prišepetavanje komunistov in pobija njihovo rovarsko in kovarsko delo, je zdravo in krepko ljudstvo, le takšna država je močna in sposobna, da obrani svojo svobodo in neodvisnost proti vsakomur!

SLEHERNI SLOVENEK SE MORA ŽIVO ZAVEDATI, DA MOREMO LE V MOČNI JUGOSLAVIJI OHRANITI NARODNO IN VERSKO SVOBODO, SLOVENSKO OMIKO, PESMI IN UMETNOST.

(Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavija«, ki se dobi za 2 din v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.)

Kraner Dominik:

Zadružna vzgoja in naš kmet

Zadružna vzgoja

Zadružna vzgoja potom šol

Mnogo je k razvoju zadružništva pripomogla Zadružna šola v Ljubljani, katero v zadnjem času obiskujejo po večini absolventje kmetijskih šol. Leta 1938. je ta šola dobila še drugi letnik, s čimer se je izpopolnila tako, da zamore učencem nuditi več praktičnega znanja. Naravno je, da se zadružništvo zavzema tudi za to, da bi se zanesel pouk o zadružništvu še v osnovne in v srednje šole, najbolj pa v učiteljsišča. Predvsem stremijo zadružni voditelji za tem, da bi se še v trgovskih šolah, kjer se danes vzgaja mladina v duhu, ki je zadružništvu precej nasproten, preusmeril pouk v prid zadružništvu. Namen, ki se pri tem zasleduje, je, da se iz kmečkega fanta ne napravi samo dober gospodar, temveč in predvsem, da ga sposobi za dobrega zadružnega delavca, kajti člani in voditelji zadrug ne zmorejo vsega. Res je, da je že danes tudi mnogo kmečkih ljudi brez posebne šolske izobrazbe, kateri so nadarjeni in dovolj zmogni, da bi mogli mnogo koristiti zadružništvu in s tem kmečkemu stanu. Toda vsak izmed njih se brani, da bi kaj storil, kaj žrtvoval za splošnost. Vsak skrbi za to, da se sam prerine na čim ugodnejše mesto, za druge mu ni mar. Povsod sicer to ne drži, toda mnogo je krajev, kjer se najbolj boje absolventov kmetijskih in zadružnih šol, ki so najbolj zmogni zaneseti zadružništvo v praktično življenje kmeta.

Zadružna vzgoja izven šole

Če hočemo pobliže pregledati snov zadružne vzgoje izven šole, moramo stvar razdeliti na dva dela ali dva odstavka, ki sta:

1. Vzgoja voditeljev

Z besedo voditelj je označeno vse, kar more s svojim položajem neposredno vplivati na prospeh zadrug. Voditelji se dele v odbornike in nastavljenice zadrug. Eden izmed najvažnejših pogojev, da se zadruga uspešno razvija, je brez dvoma pravilna izbira oseb, ki vodijo zadrugo. Zadružni delavci, člani uprave in nadzorstva, morajo biti možje idealnega mišljenja, ljudje požrtvovalnosti in dobri poznavalci gospodarskih prilik v kraju. Moje mnenje je, da se naj postavijo za zadružne voditelje osebe različne starosti, pa tudi mali in večji posestniki, ker na ta način pride do več razgovorov in različnih nasvetov.

2. Vzgoja množic

Da bodo zadrug služile namenu, za katerega se zdaj v tako veliki meri ustanavljajo, se morajo v prvi vrsti zanimati in zasledovati delo in gospodarstvo v zadrugi člani sami. Za zadružno življenje in zadružno skupnost v današnjem času morajo namreč biti ljudje zreli. Kjer živijo, delajo in mislijo iz dneva v dan, ne da bi si ustvarili jasne gospodarske načrte za bodočnost, tam se zadruga ne more ustanoviti, pa tudi obstoječa bo kmalu prenehala delovati, kajti v takih ljudeh ni zavesti ter prepričanja, da je napredek kmetijstva brez pomoči in sodelovanja zadrug nemogoč. Prav tako tudi ni dober zadrugar tisti, ki v presoji (kritiki) zadružnega dela ni dobrohoten, stvaren in previden, temveč obeša vsako malenkost takoj na veliki zvon. Vnet zadrugar bo v vednem stiku z razvojem zadrug ter bo proti vsem zadružnim pomanjkljivostim, ki se posebno ob pričetku tu in tam pojavijo, dobrohoten in stvaren. Koliko je treba požrtvovalnosti pri zadrugi,

to dobro vedo starejši zadrugarji. Zato naj kritika, ki jemlje veselje do dela onim, ki se postavljajo v vrsto zadružnih delavcev, preneha. Imeti moramo pred očmi, da znajo priti še hujši časi, v katerih si bo moči pomagati le potom zadrug, za kar se je pa treba pripravljati z zadružno vzgojo.

Zadružništvo v praksi

Radi slabih gospodarskih razmer v kmetijstvu trpi vsa država. Težave, ki jih ima kmet pri prodaji svojih pridelkov, so vzrok, da vedno išče pota, kako bi si pomagal. V zadrugah je našel uspešno sredstvo, ki ga skuša uporabljati zlasti v zadnjem času z zadružnim vnovčevanjem svojih pridelkov.

S tem je prišlo zadružništvo tudi na polje živinskega vnovčevanja. Za slovenskega kmeta je živina eden izmed glavnih virov njegovih dohodkov. Od dobre prodaje živine je odvisno vse njegovo gospodarstvo. Za to pa potrebujemo predvsem močne zadružne organizacije, katere pa mora kmet poznati ne samo v slabih časih, ampak tudi v dobrih.

Dejstvo je, da vlada blagostanje kmetov v tistih krajih, kjer so močne zadružne organizacije. Vidimo, da kjer so kmetje dobri zadrugarji, imajo urejene hleve, lepo živino, pravilno oskrbovano polje. To so dejstva, ki jih ne more utajiti še tako zakrknjen nasprotni zadružništva. V prvi vrsti so pa poklici kmetje sami, da delajo na izboljšanju vnovčevanja. Samopomoč je bila še vedno najzanesljivejše sredstvo. Zadrug za vnovčevanje kmetijskih pridelkov naj bi bile tiste, ki bi prevzele trgovino — v kolikor se pač da — v svoje roke. S tem bi bilo doseženo, da bi potom zadrug postal kmet sam svoj trgovec, kar bi pomenilo zanj dvojno korist.